

IHMISARVOINEN TYÖ ON IHMISOIKEUS - SASKIN EDUSKUNTAVAALITAVOITTEET 2027

SASK on työelämän ihmisoikeusjärjestö, jonka jäseniä ovat suomalaiset ammattiliitot. Riippumatonta ammattiyhdistysliikettä ja sen toimintaedellytyksiä vahvistamalla SASK puolustaa työntekijöiden perusoikeuksia, edistää ihmisarvoista työtä ja tukee näin köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentämistä maailmalla.

Työelämän ihmisoikeuksien asemaa kehityspolitiikassa vahvistettava

TAVOITE 1

Kestävän kehityksen tavoite 8 palautetaan yhdeksi Suomen kehityspolitiikan painopisteeksi. Kehityspoliittisissa linjauksissa ja toimissa tulee huomioida ILO:n määrittelemät työelämän perusoikeudet ja -periaatteet.

Parempi työelämä ja riittävä toimeentulo vahvistavat globaalin etelän ihmisten hyvinvointia ja taloutta – ja sitä kautta myös yhteiskunnallista vakautta. Vakaassa toimintaympäristössä menestymisen edellytykset ovat paremmat myös kauppaa käyville suomalaisille yrityksille.

Ihmisarvoisen työn merkitys kasvaa entisestään nyt, kun Suomen kehityspolitiikassa painotetaan vahvasti kaupan ja kehityksen yhdistämistä. Kun vientiä edistetään julkisin varoin ja osana kehityspolitiikkaa, on varmistettava, että talouskasvua tavoiteltaessa huolehditaan myös ihmisarvoisen työn edellytyksistä kohdemaassa. Se tarkoittaa, että kaikissa toimissa on pyrittävä kohti kansainvälisen työjärjestön ILO:n määrittelemien työelämän perusoikeuksien toteutumista globaalissa etelässä esimerkiksi vaatimalla niiden kunnioittamista yhteistyöyrityksiltä.

Työelämän perusoikeuksia ja -periaatteita ovat oikeus järjestäytyä ammattiliittoihin ja neuvotella kollektiivisesti, pakkotyön, lapsityön ja syrjinnän poistaminen sekä oikeus turvalliseen ja terveelliseen työympäristöön. Nämä työntekijän oikeudet ovat ihmisoikeuksia. Niiden toteutuminen kaikessa julkisin varoin tuetussa toiminnassa globaalissa etelässä vahvistaa Suomen ulkopolitiikan ihmisoikeusperustaisuutta.

Työelämän perusoikeuksien ja -periaatteiden huomioonottaminen tukee YK:n kestävän kehityksen tavoitteen 8 (ihmisarvoista työtä ja talouskasvua) toteutumista. Kestävän kehityksen tavoite 8 on palautettava Suomen kehityspolitiikan yhdeksi painopistealueeksi.

Kirjausehdotus hallitusohjelmaan:

Kehitysyhteistyössä Suomi edistää omalla toiminnallaan sitä, että kaikille ihmisille on tarjolla ihmisarvoista työtä ja toimeentuloa, ja että kansainväliset liiketoiminnan säännöt tukevat vastuullisuutta sekä sovittujen standardien noudattamista (SDG 8). Suomi noudattaa kaikessa kehitysyhteistyössään Kansainvälisen työjärjestön ILO:n määrittelemiä työelämän perusoikeuksia ja -periaatteita ja edellyttää niiden noudattamista kaikilta yhteistyökumppaneiltaan. Suomi edistää toiminnallaan Kansainvälisen työjärjestön ILO:n määrittelemiä työelämän perusoikeuksien ja -periaatteiden sisällyttämistä kauppasopimuksiin.

Kehitysyhteistyön taloudellisia resursseja ja vaikuttavuutta on lisättävä

TAVOITE 2

Kehitysyhteistyön rahoitusta täytyy kasvattaa ja varmistaa tuen suunnitelmallisuus.

Konfliktit, suurvaltojen väliset jännitteet sekä maailmantalouden epävakaus tekevät kehitysyhteistyöstä tärkeämpää kuin koskaan.

Tällä vaalikaudella kehitysyhteistyöstä on leikattu yli miljardi euroa. Leikkaukset ovat myös Suomen edun vastaisia, koska Suomi rakentaa kehitysyhteistyöllä vakaampaa ja turvallisempaa maailmaa sekä edistää omaa kansainvälistä asemaansa. Kehitysyhteistyö edesauttaa uusien ja kestävien taloussuhteiden luomista. Siksi on tärkeää, että kehitysyhteistyön rahoitus turvataan.

Tuloksellinen kehitysyhteistyö on pitkäjänteistä. Kehityspolitiikkaan tarvitaan pitkän aikavälin suunnitelma, jotta sen vaikuttavuus voidaan taata.

TAVOITE 3

Kansalaisjärjestöjen tekemän kehitysyhteistyön resurssit on varmistettava ja SASKin rahoitusvaje korjattava.

Järjestöt ovat tutkitusti tehokkaita kehitysyhteistyön toteuttajia. Tulevan hallituksen on pidettävä huolta, että erityisesti kansalaisjärjestöjen rahoitus turvataan.

Ulkopuolisten arviointien perusteella SASKin tekemä kehitysyhteistyö on vaikuttavaa. Miljoonien työntekijöiden oikeutta järjestäytyä ja neuvotella on edistetty, sosiaaliturvaa laajennettu ja toimeentuloa parannettu monissa maissa. Jos SASKilta todennäköisesti lainvastaisesti vuonna 2025 leikattua valtionrahoitusta ei ole palautettu uuden hallituksen aloittaessa toimintansa, SASKin rahoitus tulisi kasvattaa vähintään ulkoministeriön virkahenkilöiden esittämälle tasolle.

Kirjausehdotus hallitusohjelmaan:

Kehitysyhteistyön rahoitusta kasvatetaan kohti 0,7 % bruttokansantulosta, johon

YK:n jäsenvaltiot ovat sitoutuneet. Suomalaisten järjestöjen rooli kehitystyön toteuttajina säilytetään vahvana ja niiden rahoitus turvataan, myös kestävän kehityksen tavoitteen SDG 8 edistämistä tukevien järjestöjen osalta.

Yritysvastuudirektiivin kansallisessa toimeenpanossa on korjattava siihen jääneitä heikkouksia

TAVOITE 4

Suomen yritys vastuulla tulee varmistaa, että yritysvastuudirektiivin huolellisuusvelvoite koskee muitakin kuin kaikkein suurimpia yrityksiä ja että sen soveltamisalaan kuuluville yrityksille pakollinen ihmisoikeuksia ja ympäristöä koskeva huolellisuusvelvoite otetaan huomioon mahdollisissa vahingonkorvauskanteissa.

Yritysvastuudirektiivi, joka velvoittaa yritykset huolehtimaan ja vastaamaan toimintansa ihmisoikeus- ja ilmastovaikutuksista, vesitettiin EU:ssa ns. omnibus-menettelyn seurauksena. Kun sen perusteella laaditaan suomalaista lainsäädäntöä, on varmistettava, että soveltamisalaa palautetaan alkuperäisen direktiivin mukaiselle tasolle 1000 henkilöön ja 450 miljoonan euron liikevaihtoon.

Omnibus-menettelyn seurauksena yritysvastuudirektiivistä poistettiin myös kansainväliseen lainvalintaan liittyvä ns. pakottava säännös. Poiston seurauksena on mahdollista, että yrityksiä ei saada korvausvastuuseen vahingoista, joita ne ovat aiheuttaneet. Toisaalta sen seurauksena on mahdollista, että sellainenkin yritys, joka täyttää direktiivin asianmukaista huolellisuutta koskevat velvoitteet, voidaan tuomita korvausvastuuseen. Kattava yritys vastuulaki tekee yritysten välisen kilpailun reilummaksi. Myös kuluttajat hyötyvät voidessaan luottaa siihen, ettei heidän ostamiensa tuotteiden valmistus riko ihmisoikeuksia.

Yritysvastuulaki hyödyttää myös suomalaisia työntekijöitä. Kattava yritys vastuulaki Suomessa ja muissa EU-maissa parantaa suomalaisen työn kilpailukykyä, kun palkkojen ja muiden työelämän oikeuksien polkeminen sekä ympäristön pilaaminen toisaalla ei ole enää mahdollinen kilpailuetu.

Kirjausehdotus hallitusohjelmaan:

Yritysvastuudirektiivin kansallisessa toimeenpanossa korjataan direktiiviin jääneitä heikkouksia. Suomeen säädettävän lain huolellisuusvelvoite säädetään koskemaan alkuperäisen EU:n yritysvastuudirektiivin mukaisesti yrityksiä, jotka työllistävät vähintään 1000 henkilöä ja joiden liikevaihto on vähintään 450 miljoonaa euroa.

Yritysvastuulaissa tulee säätää, että sen perusteella nostettuihin vahingonkorvauskanteisiin sovelletaan aina Suomen lakia.